

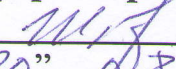
**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних та прикладних наук

Кафедра права та публічного управління

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО
"30" 08 2024 р.

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань:	26 Цивільна безпека
Спеціальність:	262 Правоохоронна діяльність
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	«Правоохоронна діяльність»
Освітній рівень:	другий (магістерський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2024**

РОЗРОБНИК:

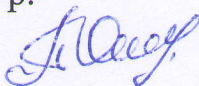
кандидат юридичних наук,
доцент, доцент кафедри права та
публічного управління

Андрій ГАБУДА

ЗАТВЕРДЖЕНО

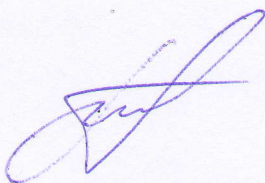
на засіданні кафедри права та публічного управління
протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.
В.о. завідувача кафедри

Олександра ПТАШНИК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Аліна ГУТНИК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 30.08 2024 р.

e-mail	habuda.s.andriy@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	а. 201
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/person/andriy-habuda
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=6488

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми адміністративного права та процесу» ґрунтується на базі науки адміністративного права та процесу, а також практики їх застосування правоохоронними органами, іншими суб'єктами, наділеними владними повноваженнями. Вона посідає чільне місце в системі професійної підготовки майбутнього правоохоронця, оскільки покликана не лише вдосконалити та поглибити знання студентів з питань застосування адміністративно-правових норм, а й виробити практичні навички у складанні відповідних процесуальних документів.

Викладання актуальних проблем адміністративного права та процесу, згідно із сучасними вимогами організації та здійснення освітнього процесу, передбачає проведення навчальних занять з обов'язковим комбінуванням пасивних, активних та інтерактивних методів навчання, впровадження дистанційних форм передавання й засвоєння знань та контролю.

З огляду на зазначене, навчальна дисципліна спрямована на формування ерудованої, різнобічно розвиненої особистості, здатної здійснювати тлумачення норм адміністративного права та процесу з метою ефективного їх застосування у правозастосовній діяльності задля досягнення цілей правового регулювання. Також, набуті в процесі навчання компетентності сприятимуть розв'язанню актуальних проблем, підвищать конкурентоспроможність молодих фахівців на ринку праці.

Програма навчальної дисципліни включає два змістових модулі: в першому модулі викладені теоретико-правові засади правозастосування адміністративно-правових норм та практичні аспекти їх реалізації, у другому – актуальні питання застосування адміністративно-правових норм в адміністративному судочинстві. Особлива увага приділяється основним напрямкам розвитку адміністративно-правової політики, змінам внесеним в адміністративно-процесуальне законодавство.

Мета навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти здатності розуміти цілісну систему теоретичних знань у сфері застосування адміністративно-правових норм; підготовка до практичної діяльності висококваліфікованих фахівців із всебічним знанням особливостей практичної реалізації адміністративно-правових норм; вироблення навичок щодо застосування набутих знань при розв'язанні комплексних проблем у сфері адміністративного права та процесу на етапі професійної діяльності; закріплення усвідомлення важливості вдосконалення правозастосування адміністративно-правових норм і вироблення в подальшому наукових підходів у зазначеній сфері та власної моделі правового регулювання адміністративно-правових відносин.

Завдання дисципліни: дослідити елементарні і комплексні заходи (способи) адміністративної діяльності публічної адміністрації; вивчити адміністративно-правові моделі проваджень; вивчити концептуальні засади та проблеми

правореалізації адміністративної відповідальності; виокремити особливості застосування адміністративно-правових норм під час провадження у справах про адміністративні правопорушення; розглянути актуальні питання застосування адміністративно-правових норм в адміністративному судочинстві; з'ясувати генезис контролю адміністративних судів за діяльністю публічної адміністрації.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- інструменти публічного адміністрування;
- особливості застосування норм службового права;
- специфіку застосування адміністративно-правових норм під час процедури електронного урядування;
- особливості застосування адміністративно-правових норм під час процедури надання адміністративних послуг;
- актуальні питання застосування адміністративно-правових норм під час юридичного аналізу окремих видів проступків;
- проблемні питання провадження у справах про адміністративні правопорушення;
- практичні проблеми розгляду і вирішення адміністративних справ.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- самостійно оцінювати досконалість та ефективність адміністративно-правових норм і застосовувати їх під час вирішення ситуативних завдань;
- аналітично оцінювати юридичний склад адміністративного проступку з урахуванням правотворчої, правозастосовної та правотлумачної діяльності;
- осмислювати та аналізувати сутність засад адміністративної відповідальності, а також застосовувати їх у ході правозастосовної діяльності;
- тлумачити принципи, як визначальні положення адміністративного судочинства, окремо виділивши офіційне з'ясування всіх обставин у справі як спеціальний принцип адміністративного судочинства;
- визначати юрисдикцію адміністративного суду та способи судового захисту прав, свобод, інтересів особи від порушень з боку суб'єкта владних повноважень ;
- застосовувати адміністративно-правові норми під час позовного провадження, а також на стадії перегляду судових рішень в адміністративних справах.

Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адміністративного права та процесу» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Правоохоронна діяльність», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» (2024/2025).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	РН1. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців; зокрема, під час публічних виступів, дискусій, проведення занять.
ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	РН4. Узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення, з урахуванням цілей, обмежень, правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.
ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	РН5. Аналізувати умови і причини вчинення правопорушень, визначати шляхи їх усунення.
ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.	РН7. Оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт у процесі управління правоохоронним підрозділом в різних умовах обстановки, а також розробляти відповідні аналітичні та інформаційні матеріали, робити усні та письмові звіти та доповіді.
ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	РН8. Забезпечувати законність та правопорядок, захист прав та інтересів особистості, суспільства, держави з використанням ефективних методів й засобів забезпечення

<p>СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.</p> <p>СК4. Спроможність організувати і керувати діяльністю підрозділів, створених для виконання завдань у сфері правоохоронної діяльності.</p> <p>СК14. Здатність здійснювати контроль та координацію забезпечення умов отриманням дозвільної системи та адміністративного нагляду.</p>	<p>публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків.</p> <p>РН11. Розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності.</p> <p>РН12. Надавати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності.</p> <p>РН13. Відшукувати необхідну інформацію в спеціальній літературі, базах даних, інших джерелах інформації, аналізувати та об'єктивно оцінювати інформацію.</p>
---	---

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1		
Семестр	1		
Кількість кредитів ЄКТС	6		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	Заочна форма
	лекції	30 (в годинах)	10 (в годинах)
	семінари, практичні	30 (в годинах)	8 (в годинах)
Самостійна робота		120 (в годинах)	162 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	Екзамен		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
<p style="text-align: center;">Превентивна діяльність правоохоронних органів</p> <p style="text-align: center;">Адміністративно-юрисдикційна діяльність правоохоронних органів</p> <p style="text-align: center;">Адміністративне право України</p>	<p>Міжнародні та національні механізми захисту і дотримання прав людини</p>

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Змістовий модуль 1. Теоретико-правові засади правозастосування адміністративно-правових норм та практичні аспекти їх реалізації

Тема 1. Основоположні категорії адміністративного права (2 год.).

Публічне адміністрування як форма реалізації публічної влади. Суб'єкти публічного адміністрування. Відносини, що складають предмет адміністративного права. Система адміністративного права. Поняття, значення та види джерел адміністративного права.

Питання для самостійного вивчення. Публічний інтерес. Призначення адміністративного права. Відмежування адміністративного права від інших галузей права. Національні джерела адміністративного права. Міжнародні джерела адміністративного права. Юридичні акти Європейського Союзу як джерела адміністративного права в контексті правотворчої діяльності. Рішення судових органів як джерела адміністративного права. Правила вирішення конкуренції норм, закріплених у джерелах адміністративного права. (2-7, 11-13, 15, 17) (2 год.)

Тема 2. Елементарні і комплексні заходи (способи) адміністративної діяльності публічної адміністрації (2 год.).

Проблеми сучасного розуміння інструментів діяльності публічного адміністрування. Нормативно-правовий акт як інструмент публічного адміністрування. Індивідуальний (адміністративний) акт як основна форма публічного адміністрування. Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування. Електронне урядування як ефективна комунікаційна технологія в сфері публічного управління.

Питання для самостійного вивчення. Вибір інструментів публічного адміністрування. Вимоги до нормативно-правового акта. Порядок підготовки та ухвалення нормативно-правових актів. Значення антикорупційної експертизи нормативно-правового акта. Зв'язок протиправності з фактом недотримання формальних вимог під час підготовки та видання правового акта. Процедура ухвалення (видання) індивідуальних актів. Нікчемність індивідуального акта. Юридичне значення адміністративного договору. Підстави визнання адміністративного договору нікчемним. Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні. (1-7, 11-13, 22, 29, 33, 37) (2 год.)

Тема 3. Проблемні питання застосування заходів адміністративного примусу (2 год.).

Поняття адміністративного примусу та його характерні риси. Адміністративно-запобіжні заходи в діяльності публічної адміністрації. Заходи адміністративного припинення. Адміністративні стягнення.

Питання для самостійного вивчення. Законодавчі акти про застосування заходів адміністративного примусу. Співвідношення термінів «адміністративний примус», «заходи впливу», «поліцейські заходи», «превентивні поліцейські заходи», «поліцейські заходи примусу». Адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі. Обмеження прав громадян, пов'язаних зі станом здоров'я. Заходи щодо запобігання домашньому насильству. Заходи адміністративного припинення спеціального призначення. (2-6, 11, 12, 15, 27, 49, 53) (2 год.)

Тема 4. Адміністративно-правові моделі проваджень (2 год.).

Проблематика правового регулювання здійснення адміністративних процедур. Практичні аспекти реалізації адміністративно-правових норм під час реєстраційних процедур. Застосування адміністративно-правових норм під час дозвільно-ліцензійних проваджень. Особливості право-реалізації контрольно-наглядового провадження.

Питання для самостійного вивчення. Система принципів адміністративної процедури. Зміст спеціальних принципів адміністративної процедури. Учасники адміністративного провадження. Представництво в адміністративній процедурі. Стадії адміністративної процедури. Оформлення адміністративного акта, його доведення до відома адресатів та заінтересованих осіб. Перегляд адміністративного акта. (1-7, 11-13, 15, 38, 40-44) (2 год.)

Тема 5. Спеціальні види публічної служби та їх функціональне призначення (2 год.).

Особливості спеціальної публічної служби. Військова служба. Особливості державної служби в податкових та митних органах. Дипломатична служба. Служба в правоохоронних органах.

Питання для самостійного вивчення. Види публічної служби в Україні. Особливості мілітаризованої публічної служби. Спільні і відмінні риси служби в податкових та митних органах. Посадові особи і працівники органів державної податкової служби. Посадові особи митної служби України. Проходження служби в дипломатичних установах на основі змісту повноважень. Дипломатичні ранги. Структура Міністерства внутрішніх справ України. Співвідношення посад і класних чинів працівників прокуратури. Правоохоронна діяльність Служби безпеки України. (2, 4-7, 18, 24, 33, 34, 36) (2 год.)

Тема 6. Запобігання корупційним проявам у публічній службі (2 год.).

Актуальні проблеми запобігання та протидії корупції в органах державної влади та місцевого самоврядування. Практичні аспекти реалізації адміністративно-правових норм щодо обмежень використання службових повноважень чи свого

становища. Обмеження щодо одержання подарунків. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Питання для самостійного вивчення. Набуття особою правового статусу державного службовця. Правила етичної поведінки публічних службовців. Критерії допустимості отримання публічним службовцем подарунка. Фінансовий контроль щодо публічних службовців. Декларація особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Види декларацій. Обмеження після припинення публічної служби. Потенційний та реальний конфлікт інтересів. Самостійне врегулювання конфлікту інтересів. Заходи зовнішнього врегулювання конфлікту інтересів. Принцип «мовчазного заперечення». Відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією. Підстави притягнення державного службовця до дисциплінарної відповідальності. (1, 4-7, 18, 19, 27, 32, 43) (2 год.)

Тема 7. Концептуальні засади та проблеми застосування адміністративно-правових норм в механізмі реалізації адміністративної відповідальності (2 год.).

Адміністративна відповідальність як інститут адміністративного права. Проблеми відмежування адміністративної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності. Значення юридичного складу адміністративного проступку та особливості використання конструкції складів при кваліфікації деліктів.

Питання для самостійного вивчення. Поняття, ознаки та особливості адміністративної відповідальності. Принципи адміністративної відповідальності. Законодавчі основи адміністративної відповідальності. Нормативне визначення адміністративного правопорушення (проступку) та його загальноправові ознаки. Співвідношення ознак та елементів складу правопорушення. Прості та складні протиправні діяння. Види юридичних складів адміністративного правопорушення. Відмежування адміністративного правопорушення від кримінального правопорушення. Актуальні проблеми адміністративної відповідальності юридичних осіб. Заходи адміністративної відповідальності. (4-7, 11-13, 16, 27) (2 год.)

Тема 8. Проблемні аспекти адміністративної відповідальності за окремі види правопорушень (2 год.).

Особливості законодавчої конструкції адміністративних правопорушень на транспорті. Проблеми правореалізації адміністративно-правових норм щодо військових адміністративних правопорушень. Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією. Адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку. Практичні аспекти відмежування адміністративних проступків від кримінальних правопорушень.

Питання для самостійного вивчення. Адміністративні правопорушення, що посягають на власність. Адміністративні правопорушення у сфері охорони природи, використання природних ресурсів, охорони культурної спадщини. Адміністративні правопорушення в галузі охорони праці і здоров'я населення. Адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління. Особливості адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в разі їх фіксації спеціальними технічними засобами, що працюють в автоматичному режимі. (4, 7, 11, 27, 32) (2 год.)

Тема 9. Особливості застосування адміністративно-правових норм під час провадження у справах про адміністративні правопорушення (4 год.).

Актуальні питання правового регулювання провадження у справах про адміністративні правопорушення. Докази у справах про адміністративні правопорушення. Правовий статус осіб, які беруть участь у провадженні у справах про адміністративні правопорушення. Етапи і процесуальні дії провадження у справах про адміністративні правопорушення. Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Акти, що ухвалюються на окремих стадіях провадження.

Питання для самостійного вивчення. Принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення. Звичайне та спрощене провадження в справі про адміністративний проступок. Порядок складання протоколу в справі про адміністративне правопорушення. Органи та посадові особи, уповноважені складати протокол в справі про адміністративне правопорушення. Порядок розгляду справи про адміністративний проступок. Органи та посадові особи, уповноважені розглядати справу про адміністративний проступок. Особливості провадження в справах про адміністративні правопорушення в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі. Порядок оскарження й перегляду постанови в справі про адміністративний проступок. (1-7, 11-13, 27) (4 год.)

Змістовий модуль 2. Актуальні питання застосування адміністративно-правових норм в адміністративному судочинстві

Тема 10. Засади організації діяльності адміністративного суду (2 год.).

Принципи, як визначальні положення адміністративного судочинства. Особливості формування системи принципів вирішення адміністративними судами спорів у сфері публічно-правових відносин. Офіційне з'ясування всіх обставин у справі як спеціальний принцип адміністративного судочинства.

Питання для самостійного вивчення. Принцип верховенства права. Рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом. Гласність і відкритість судового процесу та його повне фіксування технічними засобами. Змагальність сторін, диспозитивність. Обов'язковість судового рішення. Забезпечення права

на апеляційний перегляд справи. Забезпечення права на касаційне оскарження судового рішення у випадках, визначених законом. Розумність строків розгляду справи судом. Неприпустимість зловживання процесуальними правами. Відшкодування судових витрат фізичних та юридичних осіб на користь яких ухвалене судове рішення. (8-10, 14, 26) (2 год.)

Тема 11. Способи судового захисту прав, свобод, інтересів особи від порушень з боку суб'єкта владних повноважень (2 год.).

Судовий захист прав осіб у сфері публічно-правових відносин в механізмі реалізації права на судовий захист. Право на звернення до суду та способи судового захисту, передбачені Кодексом адміністративного судочинства України. Проблемні питання здійснення судового контролю за дискрецією суб'єкта владних повноважень.

Питання для самостійного вивчення. Критерії оцінювання рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів публічного адміністрування. Джерела права (матеріального та процесуального), які застосовує адміністративний суд. Застосування адміністративним судом аналогії закону та аналогії права. Захист порушених прав, свобод чи інтересів особи, яка звернулася до суду, у спосіб, який не суперечить закону. (1, 2, 8-10, 26, 35) (2 год.)

Тема 12. Позовне провадження: практичні проблеми розгляду і вирішення адміністративних справ (2 год.).

Проблеми забезпечення доступності правосуддя в адміністративному судочинстві. Вплив характеру адміністративних справ на процесуальну форму адміністративного судочинства. Проблеми реалізації суддівського розсуду під час здійснення адміністративного судочинства та шляхи їх вирішення.

Питання для самостійного вивчення. Інститут адміністративної справи в адміністративному судочинстві України. Диференціації адміністративної процесуальної форми. Нормативна визначеність процесуальної форми адміністративного судочинства. Адміністративно-правовий режим перегляду рішень окружних адміністративних судів в апеляційній інстанції. (1, 2, 8-10, 26) (2 год.)

Тема 13. Особливості позовного провадження в окремих категоріях адміністративних справ (2 год.).

Спеціальні правила щодо розгляду окремих категорій складних справ. Розгляд окремих категорій термінових адміністративних справ. Розгляд типових та зразкових справ.

Питання для самостійного вивчення. Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів органів виконавчої влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та інших суб'єктів владних повноважень. Особливості судових

рішень за наслідками розгляду справ, пов'язаних з виборчим процесом чи референдумом, та їх оскарження.

Особливості провадження у справах за адміністративними позовами органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування про встановлення обмеження щодо реалізації права на свободу мирних зібрань. Особливості провадження у справах щодо гарантованого забезпечення потреб оборони. Особливості провадження у справах за зверненням податкових та митних органів. Особливості провадження у справах про застосування санкцій.

Особливості провадження у справах з приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо притягнення до адміністративної відповідальності. Особливості провадження у справах щодо здійснення державного регулювання, нагляду і контролю у сфері медіа. Особливості апеляційного та касаційного оскарження судових рішень в окремих категоріях адміністративних справ. (1, 2, 8-10, 20, 26) (4 год.)

Тема 14. Застосування адміністративно-правових норм на стадії перегляду судових рішень в адміністративних справах (2 год.).

Апеляційне оскарження як форма перегляду судових рішень в адміністративному судочинстві. Особливості процесуальної форми касаційного провадження в адміністративному судочинстві. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.

Питання для самостійного вивчення. Апеляційний розгляд справи у судовому засіданні. Повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги на судові рішення. Судові рішення суду апеляційної інстанції.

Право на касаційне оскарження. Касаційний розгляд справи в порядку письмового провадження за наявними у справі матеріалами. Повноваження суду касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги. Підстави для скасування судових рішень з направленням справи для продовження розгляду або на новий розгляд. Судові рішення суду касаційної інстанції та порядок їх прийняття.

Форма та зміст заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Порядок здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Судове рішення за наслідками провадження за нововиявленими або виключними обставинами. (1, 2, 8-10, 26) (2 год.)

Зміст семінарських занять

Змістовий модуль 1. Теоретико-правові засади правозастосування адміністративно-правових норм та практичні аспекти їх реалізації

Тема 2. Елементарні і комплексні заходи (способи) адміністративної діяльності публічної адміністрації.

Заняття 1. Елементарні і комплексні заходи (способи) адміністративної діяльності публічної адміністрації (2 год.).

1. Розуміння інструментів публічного адміністрування.
2. Нормативно-правовий акт як інструмент публічного адміністрування.
3. Індивідуальний (адміністративний) акт як інструмент публічного адміністрування.
4. Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування.
5. Використання електронного врядування у публічному адмініструванні.

Тема 3. Проблемні питання застосування заходів адміністративного примусу.

Заняття 2. Проблемні питання застосування адміністративно-запобіжних заходів, припинення, накладення стягнень (2 год.).

1. Поняття адміністративного примусу та його характерні риси.
2. Адміністративно-запобіжні заходи в діяльності публічної адміністрації.
3. Застосування адміністративно-правових норм, які регламентують заходи адміністративного припинення.
4. Реалізація адміністративно-правових норм у ході накладення адміністративних стягнень.

Заняття 3. Актуальні проблеми застосування заходів забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення (2 год.).

1. Поняття, види та характерні риси заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.
2. Особливості застосування окремих видів заходів забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення:
  - доставлення порушника;
  - адміністративне затримання;
  - особистий огляд і огляд речей;
  - вилучення речей і документів;
  - тимчасове вилучення посвідчення водія;
  - тимчасове затримання транспортних засобів працівниками поліції;
  - тимчасове затримання транспортних засобів інспекторами з паркування;
  - відсторонення осіб від керування транспортними засобами, річковими і маломірними суднами та огляд їх на стан алкогольного чи наркотичного сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції.

Тема 4. Адміністративно-правові моделі проваджень.

Заняття 4. Адміністративно-правові моделі проваджень (2 год.).

1. Поняття адміністративної процедури та її види.

2. Застосування адміністративно-правових норм під час реєстраційних процедур.
3. Практичні аспекти реалізації адміністративно-правових норм у дозвільно-ліцензійних процедурах.
4. Особливості право-реалізації контрольно-наглядового провадження.
5. Практичні аспекти реалізації адміністративно-правових норм у процедурах за заявою особи.

Тема 6. Запобігання корупційним проявам у публічній службі.

Заняття 5. Запобігання корупційним проявам у публічній службі (2 год.).

1. Правові обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища.
2. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.
3. Обмеження щодо одержання подарунків.
4. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поведіння з ними.
5. Нормативно-правові способи запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Тема 7. Концептуальні засади та проблеми застосування адміністративно-правових норм в механізмі реалізації адміністративної відповідальності.

Заняття 6. Концептуальні засади та проблеми застосування адміністративно-правових норм в механізмі реалізації адміністративної відповідальності (2 год.).

1. Адміністративна відповідальність як інститут адміністративного права.
2. Проблеми відмежування адміністративної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності.
3. Склад адміністративного проступку: поняття, структура та його значення для правозастосовчої практики.
4. Особливості застосування законодавчої конструкції складів адміністративних правопорушень при кваліфікації деліктів.

Тема 8. Проблемні аспекти адміністративної відповідальності за окремі види правопорушень.

Заняття 7. Особливості адміністративної відповідальності за правопорушення, вчинені на транспорті та військові адміністративні правопорушення (2 год.).

1. Особливості складу порушення правил керування або експлуатації транспортного засобу, правил користування ременями безпеки або мотошоломами та проблеми його кваліфікації.
2. Юридична характеристика перевищення встановлених обмежень швидкості руху, проїзд на заборонний сигнал регулювання дорожнього руху та порушення інших правил дорожнього руху і його адміністративно-правова оцінка.

3. Практичні аспекти застосування адміністративно-правових норм щодо керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції. Відмежування від суміжних правопорушень.
4. Особливості складу самовільного залишення військової частини або місця служби та проблеми його кваліфікації. Відмежування від суміжних правопорушень.
5. Юридична характеристика зловживання військовою службовою особою владою або службовим становищем та його адміністративно-правова оцінка.
6. Практичні аспекти застосування адміністративно-правових норм щодо порушення правил несення бойового чергування.

Тема 8. Проблемні аспекти адміністративної відповідальності за окремі види правопорушень.

Заняття 8. Особливості адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією та адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку (2 год.).

1. Особливості складу порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків та проблеми його кваліфікації. Відмежування від суміжних правопорушень.
2. Юридична характеристика порушення вимог фінансового контролю та його адміністративно-правова оцінка. Проблемні питання відмежування від суміжних правопорушень.
3. Практичні аспекти застосування адміністративно-правових норм у питаннях відповідальності за порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.
4. Особливості складу - дрібне хуліганство та проблеми його кваліфікації. Відмежування від суміжних правопорушень.
5. Юридична характеристика вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування та його адміністративно-правова оцінка. Проблемні питання відмежування від суміжних правопорушень.
6. Практичні аспекти застосування адміністративно-правових норм у питаннях відповідальності за невиконання батьками або особами, що їх замінюють, обов'язків щодо виховання дітей.
7. Юридична характеристика завідомо неправдивого виклику спеціальних служб та його адміністративно-правова оцінка. Відмежування від суміжних правопорушень.

Тема 9. Особливості застосування адміністративно-правових норм під час провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Заняття 9. Теоретико-правові засади провадження у справах про адміністративні правопорушення (2 год.).

1. Основні положення проваджень у справах про адміністративні правопорушення на шляху реформування законодавства про адміністративну відповідальність.
2. Органи (посадові особи), уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення.
3. Правовий статус осіб, які беруть участь у провадженні у справах про адміністративні правопорушення.
4. Актуальні питання застосування норм про обставини, що виключають провадження в справі про адміністративне правопорушення
5. Докази у справах про адміністративні правопорушення.

Заняття 10. Практичні аспекти провадження у справах про адміністративні правопорушення (2 год.).

1. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення.
2. Проблеми складення протоколу про адміністративне правопорушення.
3. Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.
4. Розгляд справ про адміністративне правопорушення.
5. Постанова по справі про адміністративне правопорушення, як процесуальне рішення, що закріплює юридичні факти та визначає механізм реалізації адміністративно-правових норм.
6. Оскарження постанови по справі про адміністративне правопорушення.

Змістовий модуль 2. Актуальні питання застосування адміністративно-правових норм в адміністративному судочинстві

Тема 10. Засади організації діяльності адміністративного суду.

Заняття 11. Засади організації діяльності адміністративного суду (2 год.).

1. Принципи, як визначальні положення адміністративного судочинства.
2. Офіційне з'ясування всіх обставин у справі як спеціальний принцип адміністративного судочинства.
3. Гласність судового процесу.
4. Відкритість інформації щодо адміністративної справи
5. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система, як один з механізмів забезпечення реалізації принципів адміністративного судочинства.

Тема 11. Способи судового захисту прав, свобод, інтересів особи від порушень з боку суб'єкта владних повноважень.

Заняття 12. Способи судового захисту прав, свобод, інтересів особи від порушень з боку суб'єкта владних повноважень (2 год.).

1. Судовий захист прав осіб у сфері публічно-правових відносин в механізмі реалізації права на судовий захист.
2. Право на звернення до суду та способи судового захисту, передбачені Кодексом адміністративного судочинства України.
3. Проблемні питання здійснення судового контролю за дискрецією суб'єкта владних повноважень.
4. Виконання суб'єктами нормотворення судових рішень про визнання нечинними їх нормативно-правових актів.

Тема 12. Позовне провадження: практичні проблеми розгляду і вирішення адміністративних справ.

Заняття 13. Позовне провадження: практичні проблеми розгляду і вирішення адміністративних справ (2 год.).

1. Проблеми забезпечення доступності правосуддя в адміністративному судочинстві.
2. Вплив характеру адміністративних справ на процесуальну форму адміністративного судочинства.
3. Проблеми реалізації суддівського розсуду під час здійснення адміністративного судочинства та шляхи їх вирішення.
4. Проблемні питання судового розгляду адміністративних справ щодо проходження публічної служби.

Тема 13. Особливості позовного провадження в окремих категоріях адміністративних справ.

Заняття 14. Особливості позовного провадження в окремих категоріях адміністративних справ (2 год.).

1. Особливості провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, бездіяльності Кабінету Міністрів України.
2. Особливості провадження у справах, пов'язаних із виборами Президента України.
3. Особливості провадження у справах щодо оскарження індивідуальних актів Національного банку України, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, Міністерства фінансів України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку та рішень Кабінету Міністрів України стосовно виведення банків з ринку.
4. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами про примусове відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, з мотивів суспільної необхідності.
5. Розгляд типових та зразкових справ.

Тема 14. Застосування адміністративно-правових норм на стадії перегляду судових рішень в адміністративних справах.

Заняття 15. Застосування адміністративно-правових норм на стадії перегляду судових рішень в адміністративних справах (2 год.).

1. Апеляційне оскарження як форма перегляду судових рішень в адміністративному судочинстві.
2. Відкриття апеляційного провадження.
3. Особливості розгляду апеляційної скарги судом апеляційної інстанції.
4. Процесуальна форма касаційного провадження в адміністративному судочинстві.
5. Відкриття касаційного провадження.
6. Особливості розгляду касаційної скарги судом касаційної інстанції.
7. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.

Зміст самостійної роботи студентів

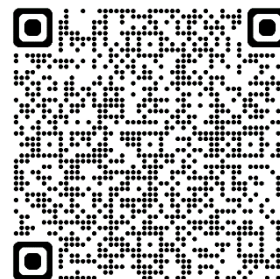
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Особливості правозастосування адміністративно-правових норм»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	120	162
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	8	14
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	22	26
Підготовка звітів з практичних робіт	-	-
Підготовка до поточного контролю	28	30
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	62	92

ПОЛІТИКА КУРСУ

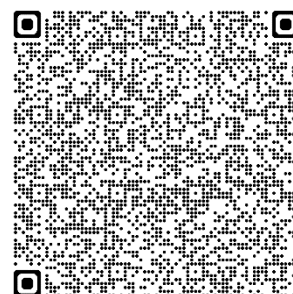
1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

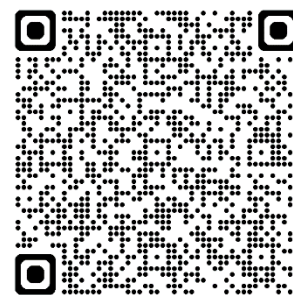
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі.

Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

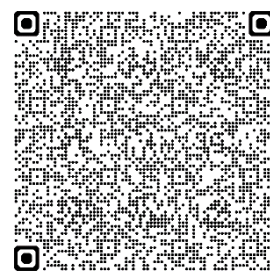
Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Під час вивчення навчальної дисципліни “Актуальні проблеми адміністративного права та процесу” студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

<p>Теми, які можуть бути перезараховані (за умови наявності сертифіката на ім'я та прізвище студента/студентки)</p>	<p>Перелік сертифікованих (безкоштовних) онлайн- курсів</p>	<p>Посилання на курс</p>
<p>Тема 1. Основоположні категорії адміністративного права</p>	<p>Громадський контроль за владою</p> <p>Людина та держава. Правила гри.</p>	<p>https://vumonline.ua/course/public-control-over-power/</p> <p>https://courses.edera.com/courses/course-v1:EdEra+LAW101+law101/about</p>
<p>Тема 6. Запобігання корупційним проявам у публічній службі</p>	<p>Зрозуміло про конфлікт інтересів</p> <p>Боротьба з корупцією в державних закупівлях</p>	<p>https://prometheus.org.ua/course/course-v1:NAZK+COI_SIMPLE+2021_T3</p> <p>https://vumonline.ua/course/corruption-fighting-in-public-procurement/</p>

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі публічного права.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
<p>Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців; зокрема, під час публічних виступів, дискусій, проведення занять.</p> <p>Узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення, з урахуванням цілей, обмежень, правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.</p>	<p>Словесні методи (лекція, розповідь, пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні презентації); інтерактивні методи (case study, дискусія, brainstorming, робота в команді (групах)).</p>	<p>Усний контроль, поточний контроль, екзамен</p>
<p>Оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт у процесі управління правоохоронним підрозділом в різних умовах обстановки, а також розробляти відповідні аналітичні та інформаційні матеріали, робити усні та письмові звіти та доповіді.</p> <p>Забезпечувати законність та правопорядок, захист прав та інтересів особистості, суспільства, держави з використанням ефективних методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків.</p>	<p>Словесні методи (лекція, розповідь, пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні презентації); інтерактивні методи (дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах)).</p>	<p>Усний контроль, поточний контроль, екзамен</p>
<p>Розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й</p>	<p>Словесні методи (лекція, розповідь, пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні</p>	<p>Усний контроль, поточний контроль, екзамен</p>

<p>процесуального права в професійній діяльності.</p> <p>Аналізувати умови і причини вчинення правопорушень, визначати шляхи їх усунення.</p>	<p>презентації); інтерактивні методи (дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах)). Додатково: підготовка тез доповідей; презентація проблематики на науковому заході</p>	
<p>Надавати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності.</p> <p>Відшукувати необхідну інформацію в спеціальній літературі, базах даних, інших джерелах інформації, аналізувати та об'єктивно оцінювати інформацію.</p>	<p>Словесні методи (лекція, розповідь пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні презентації); інтерактивні методи (case study, дискусія, brainstorming, робота в команді (групах)).</p>	<p>Усний контроль, поточний контроль, екзамен</p>

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	24	40
Всього:		100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

«незадовільно»	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
«задовільно»	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;

<p><i>«добре»</i></p>	<p>здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;</p>
<p><i>«відмінно»</i></p>	<p>виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.</p>

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Адміністративне право та адміністративний процес України в умовах воєнного стану: колективна монографія / В. Галуцько та ін. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 704 с.
2. Адміністративне право України. Адміністративне судочинство в Україні: навч. посіб. / І. М. Балакарева, М. І. Белікова, І. В. Бойко та ін.; за заг. ред. Н. Б. Писаренко. Харків: Право, 2019. 190 с.
3. Адміністративно-правова реформа в Україні, за заг. ред. С. В. Петкова. Київ: КНТ, 2022. 180 с.
4. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В. Галуцько та ін. Видання четверте. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с.
5. Адміністративне право України : підручник / В. В. Серета та ін. Львів : ЛьвДУВС, 2021. 680 с.
6. Адміністративне право України (загальна частина) : навч. посіб / О. І. Остапенко та ін., вид. 2-е, доп. Львів : СПОЛОМ, 2021. 616 с.
7. Адміністративне право: підручник / за заг. ред. проф. Ю. П. Битяка. Харків : Право, 2020. 390 с.
8. Адміністративний процес України: теорія, практика: підручник / М.І.Смокович, В.М. Бевзенко. Київ: Дакор, 2022. 1256 с.
9. Адміністративний процес : навч. посіб. / О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк, С. М. Гусаров та ін. ; за заг. ред. О. Ю. Салманової, А. Т. Комзюка. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС. 2022. 412с.
10. Адміністративний процес України (у схемах) : навчальний посібник / М.М.Бурбика, М. В. Колеснікова, А. В. Солонар. Суми : Сумський державний університет, 2019. 108 с.
11. Кісіль З. Р., Швець Д.В., Кобко Є.В. Адміністративне право : навч. посіб. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 934 с.
12. Курс адміністративного права України: підручник / за ред. О.В. Кузьменко. 3-тє вид., допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 904 с.
13. Мельник Р. С. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 307 с.
14. Писаренко Н. Б. Засади адміністративного судочинства (сучасний український контекст): монографія. Харків: Право, 2019. 248 с.

Додаткова література

15. Андрійко О. Ф. Нагребельний В. П. Адміністративно-правова доктрина і сучасне адміністративне законодавство. Альманах права. 2020. Вип. 11. С. 22-27. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ap_2020_11_6 (дата звернення: 31.08.2023).
16. Битяк Ю. П. Адміністративна відповідальність та адміністративне правопорушення. Проблеми законності. 2020. Вип. 151. С. 87-100. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2020_151_9 (дата звернення: 31.08.2023).
17. Бойко І. В. Доктринальні ідеї та цілі адміністративного права. Право України. 2019. № 5. С. 13-29.
18. Васильківська В. В. Сутнісно-правова характеристика обов'язків державного службовця. Право та державне управління. 2018. № 1. С. 183-189.
19. Габуда А., Репецький С. Криміналізація корупційних правопорушень у КК України та міжнародному праві: порівняльний аналіз. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 4. С. 283-287.
20. Габуда А. С. «Корупційна пастка» криміналізації незаконного збагачення: ретроспективний аналіз. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2020. № 3 (116). С. 68-74.
21. Габуда А., Данченко К. Розмежування понять «подарунок» та «неправомірна вигода» в адміністративному та кримінальному праві. *Теорія і практика правознавства*. 2022. № 21. С. 36-49.
22. Габуда А.С., Огерук І.С. Законотворча еквілібристика з е-декларуванням в Україні. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2023. Том 34 (73) № 5. С. 19-24.
23. Галай В. О. Адміністративне право та процес (адміністративне судочинство) : навч. посіб. Київ : ТАЛКОМ, 2018. 90 с.
24. Грінь А. А. Дискреційні повноваження органів виконавчої влади України та їх реалізація : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2019. 20 с.
25. Гуд А. М. Адміністративний договір як форма договірного регулювання адміністративно-правових відносин : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2019. 19 с.
26. Клубань М. В. Адміністративно-правові засади впровадження електронної освіти в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2019. 19 с.
27. Коваль В. Елементи адміністративно-правового статусу військовослужбовців. *Адміністративне право і процес*. 2018. № 11. С.92– 95.
28. Конституція України від 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. ст. 141 (з наступ. змін. та допов.).
29. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 35–36, 37. Ст. 446 (з наступ. змін. та допов.).
30. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Відомості Верховної Ради УРСР. 1984. № 51. Ст. 1122 (з наступ. змін. та допов.).

31. Кодекс цивільного захисту України: Закон України від 02.10.2012 р. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 34–35. Ст. 458 (з наступ. змін. та допов.).
32. Маліков С. К. Адміністративно-правові засади здійснення контролю та нагляду у сфері містобудівної діяльності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2019. 20 с.
33. Мельник Р.С. Джерела адміністративного права: сучасний погляд на сталі конструкції. Право України 2019. № 5. С. 46-62.
34. Методика розроблення уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю): постанова Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 № 342. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/342-2018- %D0%BF#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/342-2018-%D0%BF#Text) (дата звернення: 31.08.2023).
35. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» О. А. Банчук, О. О. Дудоров, М. І. Хавронюк (наук. ред.) та ін. Київ: Ваіте, 2018. С. 167–228.
36. Петренко П. Д. Теоретико-правові проблеми організації діяльності органів виконавчої влади в Україні в контексті європейського досвіду : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2019. 39 с.
37. Положення про Міністерство юстиції України: постанова Кабінету Міністрів України 02.07.2014 № 228. Офіційний вісник України. 2014. № 54. Ст. 88.
38. Похиленко І. С. Способи судового захисту суб'єктів господарювання. Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». 2020. №1. С. 162-167.
39. Порядок здійснення заходів, пов'язаних з утворенням, реорганізацією або ліквідацією міністерств, інших центральних органів виконавчої влади: постанова Кабінету Міністрів України від 20.10.2011 № 1074 . Офіц. вісн. України. 2011. № 82. Ст. 8.
40. Правила підготовки проектів нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів України від 6 вересня 2005 р. № 870. Офіційний вісник України. 2005 р. № 36. Ст. 45.
41. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17 лютого 2022 року № 2073-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text> (дата звернення: 31.08.2023).
42. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. №5076-VI. Відомості Верховної Ради. 2013. №27. Ст. 282 (з наступ. змін. та допов.).
43. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012. Офіційний вісник України. 2012. №76. Ст. 44 (з наступ. змін. та допов.).
44. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. Офіц. вісн. України. 2016. № 3. Ст. 149 (з наступ. змін. та допов.).
45. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. №2939-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. №32. Ст. 314 (з наступ. змін. та допов.).

46. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. Офіц. вісн. України. 2014. № 49. Ст. 2056 (з наступ. змін. та допов.).
47. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. №393/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 47. Ст. 256 (з наступ. змін. та допов.).
48. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. №2657-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. №48. Ст. 650 (з наступ. змін. та допов.).
49. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. Відомості Верховної Ради. 2014. № 13. Ст. 222 (з наступ. змін. та допов.).
50. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. Відом. Верхов. Ради України. 1997. № 25. Ст. 1190 (з наступ. змін. та допов.).
51. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. Відом. Верхов. Ради України. 1999. № 18. Ст. 774 (з наступ. змін. та допов.).
52. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. Відом. Верхов. Ради України. 2015. № 40–41. Ст. 379 (з наступ. змін. та допов.).
53. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 р. Офіційний вісник України. 2007 р. № 44. ст. 12 (з наступ. змін. та допов.).
54. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 р. Відом. Верхов. Ради України. 2000. № 40. Ст. 338 (з наступ. змін. та допов.).
55. Рой О. В. Правові акти суб'єктів владних повноважень як предмет публічно-правового спору: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2019. 20 с.
56. Самбор М. А. Адміністративне затримання: відповідність норм КУпАП суспільним потребам та сучасному стану дотримання прав і свобод людини. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2020. № 2. С. 198-210.

Електронні інформаційні ресурси

Адреса веб-сайту	Назва веб-ресурсу
1	2
www.president.gov.ua	Президент України
www.rada.gov.ua	Верховна Рада України
www.kmu.gov.ua	Кабінет Міністрів України
www.ccu.gov.ua	Конституційний Суд України
www.scourt.gov.ua	Верховний Суд
www.ombudsman.kiev.ua	Уповноважений Верховної Ради України з прав людини
www.rainbow.gov.ua	Рада національної безпеки та оборони України
www.minjust.gov.ua	Міністерство юстиції України

www.vru.gov.ua	Вища рада юстиції України
www.gp.gov.ua	Генеральна прокуратура України
www.cvk.gov.ua	Центральна виборча комісія України
www.uba.kiev.ua	Асоціація правників України
www.pravosud.org.ua	Українське правосуддя
www.nplu.kiev.ua	Національна парламентська бібліотека України
www.uamedia.visti.net/golos	Газета «Голос України»
www.uamedia.visti.net/uk	Газета «Урядовий кур'єр»
www.pravo.biz.ua	Електронна бібліотека з правознавства
www.pravo.org.ua	Центр політико-правових реформ
www.chitalka.info	Електронні підручники он-лайн/ Право
www.uapravo.org	Правовий журнал
www.nau.kiev.ua	Нормативні акти України - законодавство для практиків
www.cmlaw.com.ua	Юридична компанія «Чечель, Маллаєв та Партнери»
www.pravoved.com.ua	Спеціалізований ресурс для правників
www.lawyer.org.ua	Корпорація «Юриспруденція он-лайн»
www.legality.kiev.ua	Інститут проблем законодавства
www.khpg.org	Харківська правозахисна група
www.vybor.8m.com	Судові проблеми (інформація про судову систему, як поводитися в суді, як написати скаргу до Європейського Суду з прав людини)
www.pension.kiev.ua	Пенсійне забезпечення в Україні
legalpro.hypermart.net/konstsudl.html	Правовий захист (Рішення Конституційного Суду України)
www.uapravo.org	UApravo (Сайт корисної правової інформації: є методичні матеріали, закони, юридичні консультації тощо)
www.whoiswho.com.ua	«Хто є хто в Україні?» (Сайт пропонує необхідну контактну інформацію про органи державної влади. Надається довідкова інформація з номерами телефонів, адресами, біографіями чиновників тощо)
www.helsinki.org.ua	Українська Гельсінська спілка з прав людини

www.u21.org.ua	Юрист XXI століття
www.accent.kiev.ua	Політична та економічна інформація про Україну
www.coe.kiev.ua	Рішення Європейського суду
www.legal.com.ua	Інформаційно-пошукова система по законодавству